HİNDİSTAN PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI 2

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ 7

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER 12

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....21

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER 23

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Hindistan'da Dış Ticaret, Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Dış Ticaret Genel Müdürlüğünce düzenlenmektedir[1]. Dış ticareti düzenleyen hukuki dayanaklar ise 1975 tarihli Gümrük tarifeleri Kanunu[2], 1995 tarihli Gümrük Tarife kuralları[3], 1992 tarihli Dış Ticaret (Geliştirme ve Düzenleme) Kanunu[4] ve 1993 tarihli Dş Ticaret Düzenleme Kurallarının[5] yanı sıra 2010 tarihli 1992 tarihli Dış Ticaret (Geliştirme ve Düzenleme) Kanunu'nda bazı düzenlemelere ilişkin Kanun[6] ile Dünya Ticaret Örgütü (GATT 1994) kurallarıdır.

- İthalat Rejimi

Hindistan'ın ithalatında uygulamış olduğu gümrük tarifeleri ve diğer tarife/kota uygulamalarına Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne bağlı Dolaylı vergiler ve Gümrükler Dairesinin web sitesinden ulaşılabilmektedir[7]. Hindistan'da çoğu ürünün ithalatı lisanssız olarak serbestçe yapılabilmektedir. Öte yandan, Hindistan birçok üründe ithalat yasağı veya ithalat kısıtlaması, lisans gerekliliği uygulamaktadır. Söz konusu ürünlerin toplam tarife satırı içindeki oranı yaklaşık %3,7'dir. Genel olarak ithalat yasağı olan ürünler arasında bir takım hayvansal ürün ve yağlar bulunmaktadır. Ayrıca, Hindistan Sağlık Bakanlığı[8] tarafından yayınlanan Hindistan İlaç ve Kozmetik Kanunu'nun 135-B no'lu maddesinde hayvanlar üzerinde test edilmiş olan hiç bir kozmetik ürününün ülkeye girişine izin verilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

İthalatında kısıtlama bulunan ürünler için Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı altında faaliyet gösteren Dış Ticaret Genel Müdürlüğü (DTGM)'nden ithalat lisansı alınması gerekmektedir. Geçerli bir ihraç/ithal kayıt numarasına (I/E Code) sahip her firma lisans başvurusunda bulunabilmektedir. Lisanslı olarak ithalatı yapılan ürünlerin Hindistan'dan ihracatının yapılabilmesi için de DTGM'den yazılı izin alınması gerekmektedir. İthalatı yasaklanmış veya ithalatı lisansa bağlı ürünlerin listesine DTGM'nin internet sayfasından[9] erişim mümkündür.

Hindistan Tarım Bakanlığı Bitki Koruma ve Karantina Müdürlüğü tarafından "Bitki Koruma Tebliği[10] çerçevesinde yayınlanan listelerde, ülke ve ürün bazında belirlenen bitki sağlık kuralları ve özel ithalat koşulları yer almaktadır. Bu listelerde belirtilen ürün ve ülkeler dışında gerçekleştirilecek bitkisel ürünlerin ithalatında, ilgili ihracatçı ülke tarım bakanlığı tarafından "Zararlı Böcek Risk Analiz Formu (PRA)" dokümanında belirtilen gerekli bilgi ve belgeler ile birlikte Hindistan Tarım Bakanlığına başvurulması gerekmektedir.

[1] https://www.dgft.gov.in/CP/?opt=itchs-import-export
https://www.dgft.gov.in/CP/?opt=itchs-import-export
https://content.dgft.gov.in/Website/dgftprod/1702ad48-120b-446e-a044-1b66e0ff8c51/Schedule%202%20-%20Export%20Policy%20New%20(1)%20(1).pdf
[2] https://www.cbic.gov.in/resources/htdocs-cbec/customs/cs-act/THE%20CUSTOMS%20TARIFF%20ACT%20amended%20upto%20may,%202017%20by%20Act%2018%20of%202017.pdf
[3] https://www.cbic.gov.in/htdocs-cbec/customs/cs-act/formatted-htmls/cs-import-rule23
[4] http://legislative.gov.in/sites/default/files/A1992-22_0.pdf
[5] https://www.cbic.gov.in/htdocs-cbec/customs/cs-act/formatted-htmls/forgntrade-rules
[6] https://www.indiantradeportal.in/uploads/Documents/Acts/ftdract2010.pdf
[7] https://old.icegate.gov.in/Webappl/
[8] Central Drugs Standards Control Organisation
[9] https://www.dgft.gov.in
[10] http://ppqs.gov.in/divisions/plant-quarantine

- İhracat Rejimi

Hindistan'da ihracat rejimi de Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Dış Ticaret Genel Müdürlüğünce düzenlenmektedir. İthalatta olduğu gibi, Hindistan'da ihracat yapmak için de geçerli bir İthalatçı/İthalatçı Sertifikasına (I/E Code) sahip olmak gerekmekte ve bu kod yukarıda zikredilen Genel Müdürlükçe verilmektedir.

Genel olarak tüm ürünlerin ihracatı serbest olmasına rağmen Hükümet dönem dönem iç piyasadaki arz kıtlığına veya başka sebeplere bağlı olarak ihracat kısıtlaması uygulamasına gitmektedir.

Aynı şekilde, Hindistan "Missile Technology Control Regime (MTCR)", "Wassenaar Arrangement (WA)" , "Australia Group (AG)", Nuclear Supply Group (NSG) gibi uluslararası anlaşmalara taraf olup, bu çerçevede kitlesel silahlarda kullanılabilecek "özel kimyasallar, organizmalar, materyaller, ekipmanlar ve teknolojiler" in ihracatını da kontrole tabi kılmaktadır.

Gümrük Vergileri

Hindistan, gümrük vergilerini son yirmi yılda önemli oranlarda indirmiş olsa da ülkedeki vergi oranları halen daha ortalama %14,3 seviyelerinde ve DTÖ taahhütlerinin üzerindedir. DTÖ üyeliği kapsamında Hindistan'ın tarifelerinin %75,2'u konsolide edilmiş bulunmaktadır. DTÖ'nün Hindistan için en son 2021 yılında yayınladığı 7. Ticaret Politikası Gözden Geçirme raporuna göre, Hindistan'ın ortalama bağlı tarife oranı 8'li GTIP bazında 11.900 kalem ürün için %50'dir[11]. Uygulanan ortalama MFN tarife oranı ise DTÖ'nün 2011 yılı gözden geçirme raporuna göre %12 iken 2015'te %13'e yükselmiştir. Hindistan'ın uyguladığı tarife oranlarının, genel itibariyle bağlı tarife oranlarının altında olmasına rağmen, değişen iç politikaları doğrultusunda tarifelerin yükseltilebilmesi pazara giriş açısından risk teşkil etmektedir.

Hindistan, tarım ürünlerine 8'li GTIP bazında 1682 kalem ürün için ortalama %37,5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Bu oran DTÖ'nün 2015 yılı gözden geçirme raporunda %35,7 olarak belirtilmektedir. Söz konusu artış genel itibariyle tahıllar, yağlı tohumlar ve şekerli mamullerin gümrük tarifelerinde artışa gidilmesinden kaynaklanmıştır. Bazı ürünlerin ithalatında ise ortalama tarifenin üzerinde koruma uygulandığı görülmektedir. Bunlar arasında yer alan başlıca ürünler alkollü/alkolsüz içecekler, tütün (%81,1) ile kahve ve çaydır (%74,8).

2020-2021 döneminde, 10218 kalem sanayi ürünü için uygulanan ortalama gümrük vergisinin %10'a yükseltildiği görülmektedir. 2014-15 bu oranın %9 olduğu bilinmektedir. Bu durum; ulaşım araçları, maden ve metaller, kimyasallar, tekstil, deri, kauçuk ve elektrikli makineler gibi ürünlerin ortalama vergilerindeki artışla açıklanmaktadır.

[11] https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/tp503_e.htm

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Hindistan'da standartlar, Hindistan Standartlar Bürosu (BIS)[12] isimli kamu otoritesi tarafından belirlenmekte ve uygulanmaktadır. BIS, sınai meslek örgütleri temsilcileri, tüketici organizasyonları, AR-GE kuruluşları, teknoloji enstitüleri gibi profesyonel kuruluş temsilcileri ile Bakanlık temsilcilerini bünyesinde bulundurmaktadır. BIS, standartların belirlenmesi ve geliştirilmesinin yanında, ürün belgelendirme, kalite sistemi belgeleri, testler ve tüketici sorunları gibi konularda da yetkilidir.

Ürün güvenliği, standartlar, uygunluk değerlendirmesi gibi konular son yıllarda Hindistan'da hızlı gelişme gösteren alanlar arasında bulunmaktadır. Hindistan, ulusal standartlarını uluslararası kriterlere uygun hale getirmek için çaba sarf etmektedir. Hint standartlarının pek çoğu Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO)'nün standartları ile uyumlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte, Hindistan, yeni standart uygulamaları hakkında DTÖ'ye genellikle zamanında bilgi vermemekte ve bu durum Hindistan'a ihracat yapacak firmalar için pazara girişi güçleştirebilmektedir. Diğer taraftan, ürün güvenliği ve standartlarla ilgili bazı düzenlemeler günün gereksinimlerine cevap veremeyecek kadar eskiyken; bazı düzenlemeler ise uluslararası uygulamaların da ötesinde katı şartlar içerebilmektedir.

Çeşitli gıda koruyucu maddeler ve gıda katkıları, süt tozu, bebek gıdaları, bazı çimento türleri, elektrikli ev aletleri, belirli türde gaz silindirleri, çok amaçlı kuru piller, medikal cihazlar, çelik ve demir ürünler, elektrikli motorlar, kondensatör, kimyasallar, gübreler, polimerler ve tekstil, mutfak ekipmanları, klima parçaları, prizler, düz cam kablolar ve daha birçok ürün zorunlu standarda tabi tutulmaktadır[13].

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Hindistan'da akreditasyon konusunda yetkili kuruluş ise Test ve Kalibrasyon Laboratuvarları Ulusal Akreditasyon Kurulu (NABL)'dur. NABL, 1985 yılında kurulmuş olan ve Bilim ve Teknoloji Bakanlığı ile koordinasyon halinde faaliyet gösteren özerk bir kamu kurumudur. NABL, DTÖ'nün Ticarette Teknik Engeller (TBT) Anlaşması'na uyumlu olarak, laboratuvar test sonuçlarının uluslararası düzeyde karşılıklı tanınırlığının sağlanabilmesi için, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyonu Kuruluşu (ILAC) ve Asya-Pasifik Laboratuvar Akreditasyonu Kuruluşu (APLAC) ile "tam üye" statüsü altında ilişki ve işbirliği içindedir. NABL, karşılıklı tanınırlığın artırılması için ILAC ve APLAC tarafından yapılan Karşılıklı Tanıma Anlaşmalarını da imzalamaktadır.

[12] https://www.bis.gov.in/
https://www.bis.gov.in/products-under-compulsory-certification/
[13] https://bis.gov.in/index.php/products-under-compulsory-certification/

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Bazı ürünlerin Hindistan tarafından ithalatında zorunlu standart uygulaması bulunmaktadır. Bu ürünleri Hindistan'a ihraç etmek isteyen firmaların ihracat öncesinde BIS'e kayıt yaptırmaları ve sertifika almaları gerekmektedir. Aynı şekilde gıda ürünlerinde de lisans ve kayıt işlemleri Hindistan Gıda Güvenliği ve Standartları Ofisi (FSSAI)[14] tarafından yapılmakta ve paketlerin üzerine FSSAI logosu ve ürünün vejetaryen (yeşil nokta) mi yoksa hayvansal üründen mi yapıldığı (kırmızı nokta) belirtilmek zorundadır.

Teknik Engeller

Hindistan yerli üreticileri korumak ve Hindistan'da yatırımı teşvik etmek için çeşitli ürünlerde kota sistemi, minimum fiyatı gibi uygulamalar yapmaktadır. Örneğin, Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nın ülkemiz açısından önem arz eden "mermer ve benzeri doğal taşlar" ithalatında uygulamakta olduğu kota sistemi, müteaddit girişimler sonucunda 17 Eylül 2016 tarihinde kaldırılmıştır. Öte yandan, minimum ithalat fiyatı uygulaması 200 dolar/ton olarak devam etmektedir.

Ayrıca, Hindistan, ihraç ürünlerimiz arasında daha önce ilk üç sıra içinde yer alan borik asit ithalatını, söz konusu ürünün pestisit (haşere ile mücadele aracı) olduğu gerekçesiyle izne bağlamıştır. Hindistan'da üretilen borik asit için herhangi bir izin gerekmezken, söz konusu ürünün ithalatının izne bağlanması, ticareti zorlaştırıcı bir uygulama olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, Hindistan Gıda Güvenliği ve Standartları Otoritesi (FSSAI) son dönemde, gıda ithalatını zorlaştıracak daha sıkı düzenlemeler getirmiştir. Bu çerçevede, 1 Mart 2021 tarihi itibariyle Hindistan'a en önemli ihraç kalemlerimizden biri olan elmanın da dahil olduğu 24 adet gıda ürününde genetiği değiştirilmemiş sertifikası (Non-GM Certificate) talep etmeye başlamıştır. FSSAI'nin, katı kural ve uygulamaları çerçevesinde ithal ürünlerin raflardan toplatılması veya etiketleme kurallarına uymadığı gerekçesiyle gümrükten geçişine izin verilmemesi gibi uygulamalar görülebilmektedir.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarette teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli

[14] https://www.fssai.gov.in/

sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarette teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: (https://teknikengel.gov.tr/).

Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarette teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarette teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarette teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Hindistan 1995 yılından beri DTÖ üyesidir ve Fikri Mülkiyet Anlaşmasına (TRIPS) taraf bir ülkedir. Hindistan ayrıca, Endüstriyel Mülkiyetin Korunmasına ilişkin Paris Sözleşmesi, Berne Sözleşmesi, Madrid Protokolü ve Patent İşbirliği Anlaşması'na (PCT) taraf olmanın yanı sıra Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir.

Hindistan'da Fikri Sınai Mülkiyet Hakları ile ilgili resmi kurum Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Sınai Mülkiyeti Geliştirme Genel Müdürlüğüdür (DIPP).

Hindistan'da telif hakları 1957 tarihli Telif Hakkı Kanunu'na[15] göre düzenlenmektedir. Telif hakkı konusundaki Berne Sözleşmesine taraf olsa da telif hakkının Hindistan'da da kayıt altına alınması özellikle hukuki süreçlerde kolaylık sağlamaktadır. Kayıt başvurusu, Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı Sınai Mülkiyeti Geliştirme Genel Müdürlüğüne bağlı "Copyright Office"e yapılmaktadır.

1911 Hindistan Patent 1970 tarihli Patent Kanunu[16] ile değiştirilmiş olup 1972 yılında yürürlüğe girmiştir. Patent Kanununda 2003 ve 2016 yıllarında bazı değişiklikler olmuştur. Patent hakkı, ilk başvuran kişiye verilmekte olup, yıllık aidatın ödenmesi ile 20 yıl geçerli olmaktadır.

Dizayn hakları 2000 yılında çıkarılan Dizayn Kanunu[17] ile düzenlenmektedir. Dizayn hakkı 10 yıl geçerli olmakta ve ilave 5 yıl uzatılabilmektedir. Hindistan, dizayn ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı Hague Sözleşmesine taraf değildir.

Hindistan'da marka mevzuatı 1999 tarihli Marka Kanunu[18] ile 2020 ve 2017 tarihli Marka Düzenlemelerinden oluşmaktadır. Hindistan'da marka başvurusunun geçerlilik süresi 10 yıl olup, 10'ar yıllık sürelerle uzatılabilmektedir.

Patent, Dizayn ve Marka başvuruları Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bağlı Patent, Dizayn ve Marka Kontrolleri Departmanına yapılmaktadır.

Hindistan'ın fikri mülkiyet haklarına ilişkin yasası, hakların korunması konusunda yeterli olmakla birlikte, uygulamada bazı sıkıntılar bulunmaktadır. Bunların başında, yargıda gecikmeler yaşanmaktadır. Davalar 5 yıl veya daha uzun sürebilmektedir.

Toptancı halleri ve semt pazarları, Hindistan halkının büyük çoğunluğunun ihtiyacını temin etmede halen daha kullanılan yerlerin başında gelmektedir. İlave olarak, Hindistan'da, "kirana shop" adı verilen birçok ürünün karışık düzende sergilendiği küçük bakkallar da yer almakta olup halk arasında da önemli bir tedarikçi konumundadır.

[15] https://copyright.gov.in/Documents/CopyrightRules1957.pdf
[16] http://ipindia.nic.in/writereaddata/Portal/ev/sections-index.html
[17] http://www.ipindia.nic.in/writereaddata/images/pdf/act-of-2000.pdf
[18] http://legislative.gov.in/sites/default/files/A1999-47_0.pdf

Ürünler aracı firmalar tarafından doğrudan üreticilerden alınmakta veya ithalatçı firmalar tarafından ithal edilmekte, daha sonra çoğunlukla toptancılara satılmaktadır. Toptancılar aracılığıyla da marketler veya halk pazarlarına ulaştırılmaktadır. Öte yandan, ihtiyaca göre dönemsel veya sürekli olarak STC (State Trading Corporation) ve MMTC (Metals, Minerals Trading Corporation) vb. gibi devlet eliyle kurulmuş iştirakler aracılığıyla ihale usulüyle alınarak piyasaya ürün tedariki yapılmaktadır.

Öte yandan, Hindistan ihtiyaçları her geçen gün gelişen ve çeşitlenen, genç nüfusu eğitimli bir ülke olarak, tüm dünyada olduğu gibi elektronik ticaret portallarını sıklıkla ve artan oranda kullanmaya devam etmektedir.

E-ticaret, Hindistan'da iş yapma şeklini değiştirmiştir. Hindistan e-ticaret pazarının 2022 yılında yüzde 21,5 oranında artışla yaklaşık 75 milyar ABD dolarına ulaştığı tahmin edilmektedir. İlgili pazar büyüklüğünün 2024 yılında 111 milyar 2026 yılında 200 milyar ve 2030 yılında 350 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.[19]

Sektördeki büyümenin çoğu, internet ve akıllı telefon penetrasyonundaki artışla tetiklenmiştir. Temmuz 2021 itibariyle, Hindistan'daki internet bağlantılarının sayısı, 'Dijital Hindistan' programı sayesinde 830 milyona yükselmiştir. Toplam internet bağlantılarının %55'i kentsel alanlardadır ve bunların %97'si kablosuz bağlantıdır.

Amazon India ve Walmart grubunun satın aldığı Flipkart, Hindistan'daki en önemli iki elektronik ticaret sitesi olup pazarın yaklaşık %85'ini elinde bulundurmaktadır. Bu sitelere ilave olarak Big Basket ve Myntra`da yaygın diğer sitelerdendir. Modern ve geleneksel mobilya alanında Urban Ladder, Pepperfry adli e ticaret siteleri de gayet yaygındır. Bunun yanında değişik sektörlerde faaliyet gösteren irili ufaklı birçok e-ticaret sitesi de mevcuttur. E-ticaret sektörü için önde gelen eyaletler ise Karnataka, Delhi, Maharastra, Tamil Nadu ve Andra Pradesh olarak gösterilmektedir. Hindistan yasaları gereği, tedarikçilerin sanal yolla doğrudan satış yapmalarına müsaade edilmemekte ve "pazar yeri iş modeli"yle çalışmaktadır.

Pazar yeri modeli özetle iki şekildedir. Birincisi, örnek olarak ilgili e-ticaret sitesinde ürünlerini sergilemek isteyen satıcılar ürünlerini kendi depolarında muhafaza ederek paketlemeyi kendileri yaptıktan sonra e-ticaret sitelerinin bünyesindeki dağıtım mekanizması üzerinden ürünleri teslim etmektedirler. Diğer bir yöntem ise satıcıların ürünleri e-ticaret sitelerine ait dağıtım ve işleme merkezlerine toplu olarak göndermesi akabinde e-ticaret siteleri satıcılara paketleme, teslim, tahsilat, iade gibi hizmetleri vermektedir.

Söz konusu hizmetlerin perakende satış fiyatı içerisindeki maliyeti, ürünlerin cinsi ve değerine göre ortalama %10-25 seviyesindedir. Bu ücretler firmalar tarafından değişik isimler altında sayılsa da dağıtım ve pazarlama konularına yönelik olarak listeleme ücreti, depolama ücreti, tavsiye ücreti, dağıtım-teslim ücreti, işleme ücreti, tahsilat ücreti, pazar yeri ücreti, kapama ücreti, iade ücreti ve benzeri kalemler olarak sıralanmaktadır.

[19] https://www.ibef.org/industry/ecommerce

Tüketici Tercihleri

Geniş bir coğrafyaya sahip olan Hindistan'da bölgesel ve kültürel farklılıklar oldukça ön plana çıkmaktadır. Hindistan çok dilli ve çok dinli bir ülke olması vesilesiyle tüketilen ürünler ve tüketici tercihleri de bölgeden bölgeye oldukça değişiklik göstermektedir.

Öte yandan, tüketici tercihlerini belirleyen en önemli unsurların başında alım gücü gelmektedir. Genel olarak Hindistan piyasası fiyat hassasiyetine göre oluşuyor olsa da alım gücü yüksek olan grubun tercihleri fiyattan çok kalite üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Son yıllarda kaydettiği ekonomik gelişme paralelinde büyüyen orta gelir grubu da fiyat hassasiyeti taşımakla birlikte kaliteye de oldukça önem vermektedir.

Hindu dininin etkisiyle Hint toplumunun halen daha büyük bir kısmı vejetaryen ürünleri tercih etmektedir. Ancak, özellikle genç kuşaklarda tavuk başta olmak üzere et ve et ürünleri ile vejetaryen olmayan şarküteri ürünleri tüketimi giderek artmaktadır.

Süper marketlerde geleneksel ürünlerin yerini gelişen ve çeşitlenen zevklerle birlikte daha çok paketli ve işlem görmüş gıdaya bıraktığı görülmektedir. Hindistan önemli bir tarım ülkesi olmasına ve birçok yerli markaya sahip olmasına rağmen birçok ürünün de ithal edildiği, ürün kodeksine giriş ve tüketicide güven sağlamış aynı ithal markaların pazar payını koruduğu görülmektedir.

Covid-19 döneminin etkisiyle özellikle gıda ürünleri başta olmak üzere geçmişe nazaran daha gelişmiş bir organik, hijyenik ve sağlıklı yaşam algısı yerleşmiş bu algı da paketli ve güvenilir ürün talebini artırmıştır.

Hindistan'da özellikle dayanıklı tüketim malzemeleri ve makinalar gibi endüstriyel ürünlerde satış sonrası hizmetlere yönelik talep de giderek artmaktadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Hindistan'da iş yapma kültürü yakın ilişki temeline dayalıdır. Şirket yapılanmaları aile merkezli olmaktadır. Bu kapsamda ailelerin de tanıma sürecine dahil olması, karşılıklı birden fazla sayıda yemekler yenmesi alışılagelmiş bir uygulamadır. Hintliler, kibarlık ve nezakete önem verirler. "Hayır" kelimesini kullanmak olumsuz etki yaratabilir, kendileri de bu kelimeyi kullanmaktan kaçınırlar. İş yaparken uzlaşmacı ve sabırlı bir tutum göstermek önem arz etmektedir. Şirket ve aile içi hiyerarşi bulunması sebebiyle son karar üst düzey kişilere aittir, bu kapsamda mümkün olduğunca o kişiler ile görüşülmesi sonuca daha hızlı ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.

İş yapma esnasında mümkün mertebe açık olmak, anlaşma esnasında işlemleri en basit seviyede konuşmak ve sözleşmeye dökmek, anlaşma sonrası da iş yapmaya dair her türlü detayın takip edilmesi daha sonra ortaya çıkabilecek sorunların engellenmesi ve aksaklıkların giderilmesi açısından oldukça önemlidir. İşlemleri takip etmek için bir Hintli firma ile anlaşmaya varılsa dahi, o kişi ile iletişimin de düzenli olarak takip edilmesinde fayda görülmektedir.

Hindistan'da alıcılar oldukça fiyat odaklıdır ve dünya piyasalarından haberdarlardır. Bu noktada ürünlerin rekabet gücüne ilişkin diğer unsurlar vurgulanmalı, piyasadaki rakip ülkelerin ürünleri ve stratejileri analiz edilmelidir. Buna göre vergilerin de görece yüksek olduğu dikkate alınarak hesaplamalar detaylı olarak yapılmalı ve izlenecek yol belirlenmelidir.

Hindistan pazarına girebilmek ve pazarda tutunabilmek için en az 4-5 yıl fuarlara düzenli olarak katılım sağlamak, sık sık ticaret heyetleri düzenlemek ve Hindistan'a düzenli olarak seyahat ederek işleri bizzat takip etmek önemlidir.

Hindistan'da müşteri memnuniyeti, müşteri sadakati ve satış sonrası hizmetleri gelişimini tamamlamış alanlar değildir. Bununla beraber artan e-ticaret sonucu, Amazon India, Swiggy ve Zomato gibi e-ticaret veya yemek sitelerinde satılan ürünler ya da verilen hizmetlere müşterilerin verdiği puanlamadan dolayı müşteri memnuniyeti yeni yeni önem kazanmaya başlamıştır. Öte yandan, özellikle alışveriş merkezlerindeki mağazaların tümü ürün satın alırken müşterinin iletişim bilgilerini sormakta ve SMS veya doğrudan telefonla pazarlama girişimlerinde bulunmaktadır.

Kamu İhaleleri

Hindistan anayasası kamu ihaleleri için doğrudan Hükümete yetki vermiş olmakla birlikte, kamu ihalelerine dair Merkezi yönetimin herhangi kapsamlı bir kamu ihale kanunu mevcut değildir. Bunun yanında, kamu ihalelerine ilişkin hükümlere Maliye Bakanlığınca düzenlenen ve son olarak 2017 yılında güncellenen Genel Finansal Kuralların yanı sıra Sözleşme Kanunu, Ürünlerin Satışı Kanunu, Yolsuzlukları Önleme Kanunu, Tahkim ve Uzlaşma Kanunu gibi çeşitli kanunlarda yer verilmiştir. Bununla birlikte, Rajastan, Karnataka ve Tamil Nadu gibi bazı Eyaletlerde Kamu İhalelerinde Şeffaflığa ilişkin kanunlar mevcuttur.

Hindistan'da tüm ihalelere on-line olarak Merkezi Kamu İhale Portalı[20] üzerinden kayıt yaptırılmaktadır. Hükümet açtığı ihalelere durumuna göre ve belirli kriterlerle yabancı ve yerli firmaları davet etmekte, bu amaçla tüm firmaların gerekli koşulları yerine getirmesi beklenmektedir. Yabancı firmalar adına başvuru yapacak yerel kişi veya firmaların da söz konusu Portal üzerinden kayıt yaptırması gerekmektedir.

Öte yandan, on-line kayıt yaptırırken, her katılımcının zorunlu olarak Hükümet tarafından tanınmış[21] firmalardan dijital imza edinmesi gerekmektedir.[22]

Firmaların ihaleleri kazanabilmeleri için üç tane aşamadan geçmeleri gerekmektedir. İlk olarak ihale kriterlerine uygunluk taşıdıklarını gösterir belgeleri ibraz etmeleri, depozito olarak %2 ile %10 arasında değişen oranlarda teminat mektubu vermeleri gerekmektedir. Söz konusu meblağların iade süresi dokuz ayı bulabilmektedir. İkinci aşamada teknik inceleme yapılmaktadır. Adil rekabet şartlarını ihlal ettiği veya yanıltıcı bilgi verdiği tespit edilen firmaların depozitolarına ceza olarak el konulmakta ve söz konusu firmalar kara listeye alınmaktadır.

[20] https://eprocure.gov.in/eprocure/app , https://etenders.gov.in/eprocure/app
[21] http://www.cca.gov.in/licensed_ca.html
[22] https://eprocure.gov.in/epublish/app?page=DSCInfo&service=page

Üçüncü aşama fiyat avantajı aşamasıdır ve ya en düşük teklifi veren firma ihaleyi almakta veya ihale, son dönemde daha yaygın olarak kullanılmakta olan QCBS (Quality and Cost Based Evaluation System) yani Kalite ve Maliyet Tabanlı Değerlendirme Sistemine göre belirlenen firmaya verilmektedir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Tarım, Hindistan nüfusunun yaklaşık %58'i için birincil geçim kaynağıdır. Tarım, ormancılık ve balıkçılık brüt katma değeri 271,90 milyar ABD doları tutarındadır. Hindistan'ın brüt katma değerinde tarım ve tarım ilintili sektörlerin cari fiyatlarla payı 2021-22 mali yılında %18,8 olarak gerçekleşmişti. Hindistan'daki tüketici harcamaları, pandemi kaynaklı daralmanın ardından 2021-22'de %7,91 oranında genişlemesi öngörülmektedir.

Hindistan gıda endüstrisi, özellikle gıda işleme endüstrisindeki katma değer potansiyeli nedeniyle her yıl dünya gıda ticaretine katkısını artırarak büyümeye devam etmektedir. Hint gıda ve bakkal pazarı, perakende satışların %70'ine katkıda bulunduğu dünyanın altıncı en büyük pazarıdır. Hindistan gıda işleme endüstrisi, Hindistan'ın en büyük endüstrilerinden biri olan ülkenin toplam gıda pazarının %32'sini oluşturmakta tüketim, ihracat ve beklenen büyüme açısından beşinci sırada yer almaktadır.

2021-2022 mali yılında Hindistan'ın tarımsal ürünler ihracatı 50 milyar ABD dolarını geçmiş durumdadır.

Hindistan, dünyanın önde gelen tarım ürünü ihracatçıları arasında yer almaktadır. Hindistan baharat, bakliyat, süt, çay, kaju gibi ürünlerde en büyük ihracatçı iken buğday, pirinç, meyve/sebze, şeker kamışı, pamuk gibi ürünlerde ise en büyük ikinci üretici konumundadır. Halihazırda, Hindistan tarımsal kimyasallarda dünyada en büyük dördüncü üretici konumundadır.

Hindistan'daki organik gıda segmentinin 2015-25 döneminde %10 oranında büyümesi beklenmektedir.

Hindistan'daki işlenmiş gıda pazarının 2025-26 mali yılına 535 milyar ABD dolar değerine ulaşması beklenmektedir. Gıda işleme endüstrisi yaklaşık 1,8 milyon kişiyi istihdam etmektedir. Sektör, otomatik rotada %100 doğrudan yatırıma izin vermektedir.

Sanayi

- İlaç Sanayi

Hindistan, dünyadaki en büyük jenerik ilaç üreticisidir. Hindistan eczacılık alanında da önde gelen ihracatçı ülkelerden biridir. 200'den fazla ülke Hindistan'dan ilaç ürünleri temin etmektedir. Bu kapsamda, Afrika ülkelerinin ilaç ihtiyacının yüzde 50'sinden fazlası, ABD talebinin yüzde 40, Birleşik Krallık Pazar talebinin ise yüzde 25'i Hint üreticiler tarafından karşılanmaktadır. Hint ilaç pazarının 2030 yılı itibariyle 130 milyar ABD doları büyüklüğe ulaşması beklenmektedir. Ülkede yaklaşık 3.000 ilaç üreticisi firma bulunmakta olup dünyada üretilen tüm aşıların yüzde 60'ı ülkede üretilmektedir.

İlaç ihracatı, toplu ilaçlar, ara ürünler, ilaç formülasyonları, biyolojikler, ayurverda, bitkisel ürünler ve cerrahiyi içerir.

- Tekstil
Hindistan tekstil sektörü, birkaç yüzyıla kadar uzanan geçmişi ile Hindistan ekonomisindeki en eski sektörlerden biridir.

Spektrumun bir ucunda el dokuması ve el dokuması tekstil sektörleri, diğer ucunda ise sermaye-yoğun sofistike değirmenler sektörü ile endüstri son derece çeşitlidir. Merkezi olmayan elektrikli dokuma tezgâhları / çorap ve örme sektörü, tekstil sektöründeki en büyük bileşeni oluşturmaktadır. Tekstil endüstrisinin tarıma (pamuk gibi hammaddeler için) ve tekstil açısından ülkenin eski kültür ve geleneklerine olan yakın bağlantısı, ülkedeki diğer endüstrilere kıyasla onu benzersiz kılmaktadır. Hindistan'ın tekstil endüstrisi, hem Hindistan'da hem de dünya çapında farklı pazar segmentlerine uygun çok çeşitli ürünler üretme kapasitesine sahiptir.

Hindistan tekstil endüstrisi, 2020-21'da endüstri çıktısının (değer açısından) %7'sine katkıda bulunmuştur. Tekstil, ekonomiye %2 katkıda bulunarak 2019 yılında 45 milyondan fazla kişiyi istihdam etmiştir. Hindistan tekstil ve hazır giyim sektöründe küresel ticaretin yüzde 4'üne sahip konumdadır. Ülke pamuk ve jüt ürünlerinden en büyük üreticilerden biri ipek üretiminde en büyük ikinci üretici konumundadır.

Hindistan tekstil pazarı büyüklüğü 2021 yılında 223 milyar ABD doları büyüklüğe ulaşmış olup 2016 yılından ilgili yıla yıllık birleşik büyüme oranı yüzde 10 civarında gerçekleşmiştir.

Hindistan'da ham pamuk üretiminin 2021-22 mali yılında 36,2 milyon balyaya ulaştığı tahmin edilmektedir. 2019 mali yılında Hindistan'da elyaf üretimi 1,44 milyon ton (MT) iken 2021 mali yılında (Ocak 2021'e kadar) 2,40 MT'ye ulaşırken, aynı dönemde iplik üretimi 4,762 milyon kg olarak gerçekleşmiştir.

Hindistan'ın ev tekstili sektör büyüklüğü ise 2021 yılında 8 milyar ABD doları seviyesini geçmiş durumdadır.

- Otomotiv
Hindistan önde gelen bir otomobil ihracatçısıdır ve yakın gelecek için güçlü ihracat büyümesi beklentilerine sahiptir.

Binek ve ticari araç kategorilerinde beşinci en büyük otomobil pazarı; yedinci ticari araç üreticisidir. Büyüyen bir orta sınıf ve genç bir nüfus nedeniyle iki tekerlekli segment pazara hacim olarak hâkimdir. Ayrıca, şirketlerin kırsal pazarları keşfetme konusundaki artan ilgisi, sektörün büyümesine daha da yardımcı olmuştur.

Hindistan Hükümeti ve Hindistan pazarındaki önemli otomobil firmalarının çeşitli girişimleriyle dünyadaki iki tekerlekli ve dört tekerlekli pazarında lider olması da beklenmektedir.

Yerli otomobil üretimi, 2020 yılında 26,4 milyon araç olup 21,6 milyonu satılmıştır. Binek araç satışlarında küçük ve orta boy arabalar ağırlıktadır. İki tekerlekli araçlar ve binek otomobiller, sırasıyla %80,8 ve %12,9 pazar payına sahiptir. Otomobil ihracatı 2020 yılında 4,77 milyon araca ulaşmış ve son 4 yıllık dönemde %7 büyüme kaydetmiştir. İhraç edilen araçların

%73,9'unu iki tekerlekli, %14,2 ile binek araçlar, %10,5 ile üç tekerlekli ve %1,3 ile ticari araçlardan oluşmaktadır. 2020-2021 mali yılında ise toplam binek araç üretimi 22.652.108 adede ulaşmıştır.

Halihazırda, otomotiv pazarının Hint ekonomisine katkısı yüzde 7 civarındadır. Pazarın büyük kısmını (yüzde 76) iki tekerli araçlar oluşturmaktadır. Ülke otomotiv ihracatında da yüksek sayılara ulaşmaktadır. 2021-2022 mali yılında toplam araç ihracatı 5,6 milyon dolayında gerçekleşmiştir. Ayrıca, elektrikli araç üretiminde de Hint pazarında birtakım gelişmeler yaşanmakta olup bazı Hint firmalar bu alanda üretime başlamıştır. 2022-2030 yılları arasında elektrikli araç pazarının yüzde 49 oranında büyümesi ve 2030 yılında toplam satışların 10 milyonu geçmesi beklenmektedir.

2022 yılında toplam araç üretimi BMW, Mercedes, Tata Motors ve Volvo markaları hariç olmak üzere yaklaşık 23 milyondur.

- Mücevherat

Mücevher ve mücevher sektörü, Hindistan ekonomisinde önemli bir rol oynayarak ülkenin GSYİH'sine yaklaşık %7 ve Hindistan'ın toplam mal ihracatına %14 katkıda bulunmaktadır ve 2022 yılı itibariyle yaklaşık 8 milyon kişiye istihdam sağladığı değerlendirilmektedir.

Hükümet, büyüme potansiyeline ve katma değerine dayanarak, mücevher ve mücevher sektörünü hedef ilan etmiştir. Hükümet, yakın zamanda yatırımı teşvik etmek ve uluslararası pazarda "Marka Hindistan"ı tanıtmak için teknoloji ve becerileri yükseltmek için çeşitli önlemler almıştır.

Hükümet, büyüme potansiyeline ve katma değerine dayanarak, mücevher ve mücevher sektörünü hedef ilan etmiştir. Hükümet, yakın zamanda yatırımı teşvik etmek ve uluslararası pazarda "Marka Hindistan"ı tanıtmak için teknoloji ve becerileri yükseltmek için çeşitli önlemler almıştır.

Hindistan, düşük maliyetleri ve yoğun işgücünün mevcudiyeti nedeniyle küresel mücevher pazarının merkezi olarak kabul edilmektedir. Hindistan, dünyanın en büyük elmas kesme ve cilalama merkezidir; kesme ve cilalama endüstrisi Hükümet politikaları tarafından iyi desteklenmektedir. Ayrıca Hindistan, Mücevher ve Mücevher İhracatını Teşvik Konseyi'nden (GJEPC) alınan istatistiklere göre, dünyadaki cilalı elmasların %75'ini ihraç etmektedir. Hindistan'ın Mücevher ve Kuyumculuk sektörü, ülkenin döviz kazancına (FEE) büyük bir katkıda bulunmaktadır. Hükümet, bu sektörü ihracatın teşviki için bir itme alanı olarak görmektedir. Hindistan Hükümeti şu anda “otomatik rota” ile sektöre %100 Doğrudan Yabancı Yatırımına (DYY) izin vermektedir.

Hindistan’ın kıymetli taş ve mücevherat ihracatı 2021-2022 mali yılında 39 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş olup Hint hükümeti 2025 yılına kadar bu alanda 70 milyar ABD dolarlık ihracata ulaşmayı hedeflemektedir. Ekim 2022 dönemi itibariyle bu alandaki aylık ihracat 1,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Sektör, 300.000'den fazla mücevher ve kuyumcuya ev sahipliği yapmaktadır. Hindistan'ın altın talebi 2022'da 800-850 tona ulaşmıştır.

Hindistan, en büyük mücevher ihracatçılarından birisidir ve endüstrinin, ülkenin yabancı rezervlerine büyük bir katkı sağladığı için Hindistan ekonomisinde hayati bir rol oynadığı düşünülmektedir.

Hindistan bu alanda önemli miktarlarda doğrudan yabancı yatırım çekmekte olup 2000-2022 yılları arasında elmas ve altın takılar sektöründe birikimli olarak 1,2 milyar ABD dolarının üzerinde yatırım almıştır. Son dönemde, Eylül 2021'de Malbar firması Haydarabad şehrinde 100 milyon ABD dolarlık altın rafinerisi yatırımı yapmıştır.

Hizmetler

Hizmet sektörü Hindistan'ın en fazla yabancı yatırım çeken sektörlerin başında gelmekte ve aynı zamanda ihracata ve istihdama ciddi katkı sağlayan dominant sektörlerden bir tanesidir. Hizmetler sektörü, bilişim, ticaret, otel ve restoran, ulaştırma, depolama ve iletişim, finans, sigortacılık, emlak, sosyal ve kişisel hizmetler ile inşaat gibi çeşitli sektörlerden oluşmaktadır.

Hizmetler sektörü Hindistan ekonomisindeki büyümenin itici gücü olmaya devam etmekte olup 2021-2022 mali yılında Hint ekonomisinin yüzde 53'ünü oluşturmuştur. Aynı mali yılda Hindistan'ın hizmet ihracatı 255 milyar ABD doları civarında gerçekleşirken ithalat 145 milyar ABD doları civarında oluşmuştur.

Hizmetler sektörü ayrıca ülkede en fazla doğrudan yabancı yatırım çeken sektörlerden biri konumundadır. 2000-2022 yılları arasında hizmetler sektörü birikimli olarak yaklaşık 100 milyar ABD doları civarında yatırım çekmiş olup bu alanda en büyük payı bilişim sektörünün oluşturduğu bilinmektedir. Hindistan bilişim sektörü büyüklüğünün 2030 yılında 1 trilyon ABD dolarına ulaşması beklenmektedir.

- İnşaat Sektörü

Hindistan'da tarım sektöründen sonra 51 milyon istihdam ile ikinci büyük sektör inşaat sektörüdür. Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYH) içerisinde inşaat sektörünün 2030 yılına kadar %15 olması beklenmektedir. İnşaat sektörü Hindistan ekonomisinin itici sektörlerinden birisidir. Sektör Hindistan'ın genel gelişmesinde önemli bir rol oynamakta olup, devlet tarafından yoğun bir şekilde desteklenmektedir.

Ancak, Covid-19 pandemisinden kaynaklı artan belirsizlik ve hükümetin kaynaklarını daha çok pandemiyi önlemeye yöneltmesi nedeniyle inşaat sektörü içinde önemli bir paya sahip olan altyapı projelerinin yavaşlamış veya durmuş olması dolayısıyla inşaat sektörünün hem arz hem de talep tarafında bir daralma beklenmektedir.

Hindistan'da inşaat sektöründeki en önemli projeler arasında yer alan 100 Akıllı Şehir ve 500 AMRUT projeleri orta büyüklükteki şehirlerin modernizasyonu ile daha büyük uydu şehirler inşa edilmesi amacını taşımaktadır. Akıllı şehirler, yeterli su ve elektrik temini, çevre temizliği ve atık yönetimi, yeterli toplu taşıma, özellikle fakir kesim için ev imkânı, iyi yönetim ve halkın yönetime iştiraki, dijitalleşme, sürdürülebilir çevre, kadınlar, çocuklar ve yaşlılar başta olmak üzere halkın güvenliği, iyi eğitim ve sağlık hizmetleri gibi kriterler içermektedir.

Altyapı sektörleri içerisinde yollar, köprüler, barajlar, enerji sektörü ve kentsel altyapı projeleri bulunmaktadır. Bu amaçla Hindistan, yeni bir Şehir Planlama Misyonu oluşturmuştur. Önümüzdeki 20 yıl içerisinde kentsel altyapı projelerinin 650 milyar $ olarak gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Sivil Havacılık Sektöründe, bir yıl içinde bir milyar sefer gerçekleştirebilmek amacıyla havalimanı kapasitesini beş kattan fazla artırmak için yeni bir girişim olan NABH Nirman projesi kapsamında yaklaşık 28,6 milyar dolar harcanması beklenmektedir.

Şehirleşmenin artmasıyla birlikte Hindistan'da en hızlı büyüyen sektörlerden bir de gayrimenkul sektörü olmuştur.

- Telekomünikasyon Sektörü

Hindistan 1,2 milyar abone tabanı ile dünyanın en büyük ikinci telekomünikasyon pazarıdır ve son 11 yılda güçlü bir büyüme kaydetmiştir. GSM Association (GSMA) tarafından Boston Consulting Group (BCG) ile işbirliği içinde hazırlanan bir rapora göre Hindistan mobil ekonomisi gelecekte de hızla büyüyecek ve Hindistan'ın Gayri Safi Yurtiçi Hasılasına (GDP) önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Telekom sektörünün brüt geliri 2022 mali yılının ilk çeyreğinde 8,74 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2021-2022 mali yılında ilgili sektörün Hindistan ekonomisine katkısı yüzde 6 mertebesinde olmuştur. 2020-2025 yılları arasında sektörün ortalama yıllık büyümesinin ise yüzde 9 civarında gerçekleşmesi beklenmektedir.

Hindistan Hükümeti'nin liberal ve reformist politikaları, telekom ekipmanına kolay pazar erişimi, telekom hizmetlerinin tüketiciye uygun fiyatlarla sunulması ve Doğrudan Yabancı Yatırım (FDI) normlarının sadeleştirilmesi, sektörü ülkedeki en hızlı büyüyen sektör ve ülkeyi de istihdam fırsatı üreten 5. ülke haline getirmiştir.

Hindistan, toplam internet kullanıcıları açısından dünyanın ikinci en büyük pazarı olarak yer almaktadır. Hindistan aynı zamanda dünyanın en büyük ikinci telekomünikasyon pazarıdır. Nisan 2022 itibarıyla toplam telefon abone tabanı ve tele yoğunluğu sırasıyla 1,18 milyon ve %87,45'e ulaşmıştır.

Önümüzdeki beş yıl içinde, cep telefonu kullanımındaki artış ve veri maliyetlerindeki düşüş Hindistan'da 500 milyon yeni internet kullanıcısı ekleyerek yeni işletmeler için fırsatlar yaratacaktır.

- Turizm ve Konaklama Sektörü

Hindistan turizm ve otelcilik sektörü, Hindistan'daki hizmetler sektörü arasında büyümenin temel itici güçlerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Hindistan'da turizm, ülke geneline yayılmış zengin kültürel ve tarihi miras, ekolojideki çeşitlilik, araziler ve doğal güzellikler göz önüne alındığında önemli bir potansiyele sahiptir. Turizm, ülke için önemli bir döviz kaynağı olmasının yanı sıra potansiyel olarak büyük bir istihdam kaynağıdır. İstihdamın 2028 yılına kadar 53 milyon kişiye yükselmesi beklenmektedir.

Hindistan, bir yolculuğu planlamak, rezervasyon yapmak ve deneyimlemek için kullanılan dijital araçlar açısından dijital olarak en gelişmiş gezgin ülkesidir. Hindistan'ın yükselen orta sınıfı ve artan harcanabilir geliri, iç ve dış turizmin büyümesini desteklemiştir.

Uluslararası otel zincirleri ülkedeki varlıklarını artırmaktadır. Hindistan turizm sektörünün 2019-2028 yılları arasında yıllık ortalama yüzde 10 dolayında büyüme sağlayarak 512 milyar ABD dolarlık bir büyüklüğe ulaşması beklenmektedir.

- Bilgi Teknolojileri

Bilgi teknolojileri sektörü Hindistan ekonomisi ve ihracatının en önemli sektörleri arasında yer almaktadır. 2022 mali yılında bilişim sektörü Hint ekonomisinin yüzde 7,5'ini oluşturmakta ve ilgili katkının 2025 yılı itibariyle yüzde 10'a çıkması beklenmektedir. 2022 mali yılı itibariyle bilişim sektöründe istihdamın 5 milyon kişi civarında olduğu değerlendirilmektedir.

NASSCOM verilerine göre, Hint bilişim sektöründe toplam gelirlerin 2022 mali yılında yaklaşık 227 milyar ABD dolarını bulduğu değerlendirilmektedir.

Hint IT sektörü son zamanlarda büyük ekonomilerden önemli yatırımlar çekmektedir. Sektör, Sanayi ve İç Ticareti Geliştirme Departmanı tarafından yayınlanan verilere göre DYY girişinde ikinci sırada yer almıştır. (DPIIT). Bilgi teknolojileri ve donanım sektörlerinde 2000-2022 yılları arasında doğrudan yabancı yatırımın birikimli olarak 89 milyar ABD doları olarak gerçekleştiği ve en çok yabancı yatırım çeken ikinci sektör olduğu görülmektedir.

Infosys, Wipro, TCS ve Tech Mahindra gibi önde gelen Hint IT firmaları, farklılaştırılmış teklifler oluşturmak için inovasyon merkezlerini, Ar-Ge merkezlerini kullanan müşterilere tekliflerini çeşitlendirmekte; blockchain ve yapay zekâ alanındaki önde gelen fikirleri sergilemektedir.

- Lojistik ve Ulaştırma

Hindistan gerek nüfusu, gerek coğrafi alanı ve ekonomisi ile lojistik anlamda da önemli bir potansiyele sahiptir. Her ne kadar lojistik kapasitesiyle dünyanın önde gelen ülkelerinden birisi olsa da, söz konusu kapasite ihtiyaç ve potansiyelin altındadır.

Hindistan, demiryolları konusunda önemli bir aşama kaydetmiş olmakla birlikte, özellikle limanlar, karayolları, depolama imkânları, kıyıların ve taşıma şekillerinin birbirine entegrasyonu gibi konularda büyük yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Lojistik sektörü Hükümetin öncelikleri arasında yer almakta ve sektöre önemli oranda kaynak ayrılmaktadır.

Hindistan 7516 kilometrelik kıyı şeridine sahip olup, ülkede altısı batı yakasında, altısı doğu yakasında olmak üzere 12 büyük, 205 tane de küçük ve orta ölçekli liman bulunmaktadır. Büyük limanlar, Kandla, Mumbai, JNPT, Mormugao, New Mangalore, Cochin, Chidambaranar, Chennai, Ennore, Vishakapatnam, Paradip ve Kolkata limanlarıdır. Söz konusu limanların toplam kapasitesi yıllık 1.477 milyon tondur.

Hindistan'da lojistik ve ulaştırma sektörünün ülke ekonomisine katkısının yaklaşık yüzde 15 olduğu hesaplanmaktadır.

Hindistan, yaklaşık 5,5 milyon kilometrelik karayolu ile dünyanın en büyük karayolu ağına sahip ülkelerinden bir tanesidir. Söz konusu karayollarının 155.222 kilometrelik ve %32'lik kısmını Eyalet Otoyolları, 120.543 kilometre ve %2'lik kısmını Ulusal Otoyollar, geri kalan 5,207,044 km ve %95'lik kısmını da diğer yollar oluşturmaktadır. Karayolu taşımacılığı sürekli olarak artmakta olup, ülke içinde taşınan malların %65'i, yolcuların ise %90'ı karayoluyla

taşınmaktadır. Hindistan'ın yıllık karayolu taşıma kapasitesinin yolculara hariç 3.000 milyon tonu geçtiği tahmin edilmektedir.

Bununla birlikte, Hindistan karayolları yeterince gelişmemiş olup, yol kalitesi bakımından dünya standartlarının gerisindedir. Bu çerçevede, Hindistan Hükümeti önümüzdeki dönemde karayollarını modernleştirme ve yeni yolların yapılması amacıyla önemli kaynaklar ayırmıştır. 115.000 km demiryolu ağına sahip Hindistan, ABD, Rusya ve Çin'in ardından dünyanın 4. Büyük demiryolu ağına sahip ülkesidir. 7.349 istasyondan günlük 12.617 yolcu treni, 7.421 tane de yük treni kalkmakta ve bu trenler günlük 23 milyon yolcu ile 3 milyon ton yük taşımaktadır. Delhi, Mumbai, Kolkata ve Chennai şehirleri (Golden Quadrilateral) toplam 10.122 km uzunluğa ve %16 paya sahip olmasına rağmen, yolcu taşımacılığının %52'sini, yük taşımacılığının ise %58'ini oluşturmaktadır.

Hindistan'ın yük taşımacılığında demiryolu kullanımı oranı giderek düşmektedir. Bu oran, 1950'li yıllarda %83 iken bugün %30'a kadar gerilemiştir. Demiryolları ile daha çok kömür, hammadde, çelik, çimento gibi ağır yükler taşınmaktadır. Öte yandan, Hindistan Demiryolları Otoritesi yaklaşık 1 milyon 300 bin kişiye istihdam sağlamaktadır. Oldukça geniş bir demiryolu ağına sahip Hindistan'da özellikle sinyalizasyon anlamında bazı eksiklikler bulunmakta, ayrıca liman ve diğer yollarla bağlantı konusunda da var olan yetersizliğin giderilmesine çalışılmaktadır.

Hindistan'ın havalimanlarındaki toplam kargo kapasitesi ise yıllık 4,63 milyon tondur.

Hindistan 7516 kilometrelik kıyı şeridine sahip olup, ülkede altısı batı yakasında, altısı doğu yakasında olmak üzere 12 büyük, 205 tane de küçük ve orta ölçekli liman bulunmaktadır. Büyük limanlar, Kandla, Mumbai, JNPT, Mormugao, New Mangalore, Cochin, Chidambaranar, Chennai, Ennore, Vishakapatnam, Paradip ve Kolkata limanlarıdır. Hindistan Denizyolu Bakanlığına göre Hindistan ticaretinin hacim olarak %95'i; değer olarak da %70'i denizyoluyla yapılmaktadır.

Hindistan Hükümeti 2015 yılında limanlar öncülüğünde ülkenin ekonomik kalkınmasını sağlamak hedefiyle Sagarmala Programını açıklamıştır. Altyapısal ve operasyonel olarak Hindistan limanları, halen daha dünya standartlarının gerisindedir. Örneğin, Hindistan'da limandaki bir malın elleçlenme süresi ortalama 4 gün iken dünyada bu süre 1-2 gündür.

Öte yandan, Hindistan'da limanlar ile demiryolu ve karayolu bağlantıları yeterli altyapı ve kapasitede değildir. Aynı şekilde, sanayi kuruluşları ile limanların gelişmiş bağlantıları oldukça eksiktir. Bu da üretilen bir ürünün limanlara taşınmasındaki maliyeti artırmaktadır.

Ticaretinin %95'i denizyoluyla yapılan Hindistan'da uluslararası ticaret koridorları da büyük oranda Mumbai, Chennai, Visakhapatnam, Cochin, Kandla, Ennore, Haldia, JNPT(Nhava Sheva), Kolkata, Mormugao Mangalore, Paradip, Tuticorin gibi büyük limanlarda yer almaktadır. Bunun yanısıra, ülkenin iç bölümlerinde de karayolu taşımacılığı için 85 adet konteyner depo merkezi, demiryolu taşımacılığı için 197 adet konteyner yükleme istasyonu ve Delhi ve Karnataka Havaalanlarında birer tane olmak üzere 2 adet Hava Kargo Merkezi bulunmaktadır. Karayolu ve Demiryolu taşımacılığı için konteyner merkezleri Eyaletlere göre aşağıda yer almaktadır.

Madencilik

Madencilik alanında, Hindistan 95 adet mineral üretmektedir. Bu minerallerden 4`ü yakıtla ilgili, 10`u metalik mineral, 23`ü ise metalik olmayan mineraldir; 3`ü atomik mineral ve 55`ü minör mineraldir. Hindistan dünyada en büyük kömür üreticilerden biri konumundadır. Ülkedeki kömür üretimi 2021-2022 mali yılında 777 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Hindistan, küresel olarak demir cevheri üretimi açısından dördüncü sırada yer almaktadır. Nisan 2021-Haziran 2022 döneminde demir cevheri üretimi 204 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Hindistan alüminyumda da dünyada en büyük dördüncü üretici konumundadır ve küresel üretimdeki payı yüzde 5 civarındadır. Önümüzdeki beş yılda alüminyum tüketiminin 7,2 milyon tona ulaşması beklenmektedir. Enerji ve altyapı yatırımlarının ilgili ürüne talebi artırması beklenmektedir. 2020 mali yılında alüminyum üretimi 3,6 milyon ton civarında iken aynı mali yılda bu alandaki ihracat 20 milyar ABD dolarını geçmiştir.

Çelik ve alümina başta olmak üzere üretim ve dönüştürme maliyetlerinde bir avantaja sahiptir. Stratejik konumu ve hızlı gelişen Asya pazarlarının taleplerindeki artış dolayısıyla ihracat fırsatlarını da artırma şansı yakalamıştır. Gün geçtikçe artan altyapı gelişimi ve otomotiv sektöründeki üretim artışı madencilik sektöründeki büyümeyi yönlendirmektedir. Enerji ve çimento endüstrileri de sektörün büyümesine yardımcı olmaktadır. Konut ve ticari yapı sektörüne yönelik güçlü büyüme beklentileri de göz önüne alındığında, demir ve çeliğe olan talep devam edecektir.

Enerji

Altyapının kritik bileşenlerinden biri olan enerji, ekonomik büyüme için çok önemlidir. Hindistan, kömür, doğal gaz, petrol, hidro ve nükleer enerji gibi geleneksel kaynaklardan rüzgâr, güneş ve biyo-atık gibi yenilenebilir kaynaklara kadar çok çeşitli bir enerji sektörüne sahiptir. Yıllar içinde elektrik talebi önemli ölçüde artmıştır ve daha da artması beklenmektedir. Ülkedeki her eve elektrik getirme vaadiyle hükümet, ülkede kapasite eklemeyi hızlandırmaya devam etmektedir. Hindistan, küresel birincil enerjinin yaklaşık %6'sını tüketen Çin ve Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra birincil enerji tüketimi açısından dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Hindistan halen kömüre büyük ölçüde bağımlı olsa da, nükleer segmentte, ülkede 2030 yılına kadar neredeyse iki katına çıkma planları ile şu anda 22 enerji reaktörü var. Sahada çalışan Hintliler üretmeye devam ettikçe, ülkedeki en büyük beşinci güç kaynağı. Hindistan'ın uzun vadeli enerji bağımlılığını güvence altına almak için üç aşamalı nükleer enerji programını yerine getirme yolunda ilerlemektedir.

Hintliler ana enerji kaynakları olarak kömür ve ham petrolden başka, yurt içinde LPG veya Sıvılaştırılmış Petrol Gazını kullanmaktadırlar. Bunun çoğu, en yoksul hanelere ulaşmak için ithal edilmekte ve sübvanse edilmektedir. Hayvan dışkısından yapılan kuru gübre veya gübre kekleri, ülkenin kırsal kesimlerinde kullanılan başka bir yaygın yakıt kaynağıdır. Bir gübre keki veya Chulha, ortalama 2.000 kJ enerjiye sahiptir. Bunlar köy kadınları tarafından elde kalıplanır ve geleneksel olarak toprak fırınlarda kullanılır. Geniş kullanımı, kolay bulunabilirlik, düşük maliyet, hayvan dışkısının güvenli bir şekilde imha edilmesine atfedilir ve yerel kaynaklıdır. Hayvan atığını yakıt olarak kullanmanın bir başka yöntemi de biyo gaz veya gobar gazı

tesisleridir. Maharashtra en yüksek sayıda biyogaz tesisine sahiptir, onu Andhra Pradesh izlemektedir. Kopenhag ve Paris'in iklim anlaşmaları ile Hintliler temiz enerji kurulumları yolunda ilerlemektedir. 2022 yılına kadar 100 GW güneş enerjisi kapasitesi hedefleyen ülke, son on yılda merkezi ve eyalet hükümetleri eliyle büyük ölçekli güneş enerjisi projeleri inşa etmek için açık artırma ihaleleri yapmıştır.

Hindistan, BloombergNEF'in Climatescope listesinde 2019'da birinci sırada yer almasına rağmen, ülkenin petrole olan bağımlılığını azaltmak için ulaştırma politikasında köklü bir değişikliğe ihtiyacı vardır. Hint banliyölerinin sıkıntısı olan trafik tıkanıklığına ek olarak, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanma ve geleneksel araçların elektrikli araçlarla değiştirilmesi için ülkenin yenilenebilir enerjiye yönelmesi elzemdir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Günümüz küreselleşen dünyasında internet çağı hızla gelişmekle birlikte, yüz yüze görüşme yapmak ve ürünleri bizzat sergilemek Hindistan'da halen daha ağırlıkla tercih edilen yöntemdir. Bir doğu toplumu olan Hindistan'da insani ilişkiler büyük önem taşımakta, Hint kültürüne veya Hintlilerin değerlerine saygı duymak, misafirlikte Hintlilerin yaşam şekline göre hareket etmek iş yapmak için bir avantaj olarak değerlendirilmektedir. Bu itibarla, iş insanlarımızın özellikle fuarlara katılımları, ticaret heyetleri düzenlemeleri ve bunları düzenli olarak yapmaları, Hindistan ile iş yapmaları ihtimalini artıracaktır.

Öte yandan, Hintli tüccarların iş yapma alışkanlıkları, ülkemiz tüccarlarının genelde alışkın olduğu Avrupa ülkeleri tüccarlarından farklıdır. Şöyle ki, Hindistan'da bir ticaret odasına kayıtlı olmak ülkemizdeki gibi zorunlu olmayıp, keyfiyete dayalıdır. Bu sebeple Hindistan'da birbirinden bağımsız ve birbiriyle rekabet halinde olan çok sayıda ticaret odası bulunmaktadır. Firmaların hangi Ticaret Odasına kayıtlı olduğunun bilinmesi, firma tarafından açıklanmadığı sürece çok zordur. Bazı firmaların hiçbir ticaret odasına kaydı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, milyonlarca firmanın bulunduğu Hindistan'da iş yapılacak firmanın güvenirliğini anlamak ve Ticaret odaları kanalıyla bilgi edinebilmek son derece zordur. Bu çerçevede, gerek ihracatçı, gerek ithalatçı sıfatıyla Hint firmaları ile çalışırken uluslararası ticaret pratiklerinin gerektirdiği her türlü tedbirin alınmasına dikkat edilmelidir. Mümkün olduğunca akreditifsiz çalışılmamalı, bir kısmı veya tamamı ön ödemeli mal alımından özellikle ilk defa ilişki kurulan firmalarla ticaret yaparken mutlak surette kaçınılmalıdır.

Hindistan, 1,4 milyarlık nüfusu ile önemli bir potansiyel barındırmakla birlikte, girilmesi zor ve süreç alan, sabır isteyen bir pazardır. Bürokratik işlemlerin yavaşlığı ve pazara girişte talep edilen belgelerin çokluğu firmaların Hindistan ile iş yapmaya hiç başlamamasına veya bir süre sonra yaptığı işten vazgeçmesine neden olabilmektedir.

Kültürel farklılıklar, yaşam biçimi, ülkenin kalabalık olması, iklim şartları ve Hint mutfağı, Hindistan'da iş yapmak üzere bulunan Türk iş insanlarının veya çalışanların ülkeye adaptasyonu sürecini uzatan unsurlar olarak değerlendirilebilir. Belli başlı büyük şehirlerin bazı bölgeleri dışında düzensiz yapılaşma ve yiyecek, içecek ve çevredeki hijyen eksikliği, Türk çalışanların bir kısmının sağlık sorunları yaşamasına neden olmaktadır.

Ayrıca, Hintlilerin işe yaklaşımındaki ciddiyet, program yapma, önlem alma, zaman kavramı ülkemiz iş insanlarından farklıdır. Genel olarak iş yerleri saat 11:00'dan sonra açılmakta, randevulara geç gelinmekte veya programa uyulmamaktadır.

Para Kullanımı

Hindistan para birimi 'Hindistan rupisi'dir (INR). Şu anda kullanımda olan en büyük banknot 2000 rupidir. Nakit halen daha büyük oranda kullanılmakla beraber, kredi kartı kullanımı ve on-line ödeme sistemlerinin de kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Ülkeye girişte geçerli bir pasaport mecburidir. Diplomatik pasaport haricinde tüm pasaport türlerinde vize alınması zorunludur.

Resmî Tatiller ve Mesai Saatleri

Hindistan'da birçok resmi tatil bulunmaktadır. Ulusal olarak Holi, Diwali, Bhai Duj gibi festivaller, Maha Shivaratri, Ram Navami, Mahavir Jayanti, Good Friday, Buddha Purnima, Ramazan Bayramı, Janmashtami, Hz. Muhammed'in doğum günü, Guru Nanak'ın Doğum günü gibi dini bayramlar, Yılbaşı tatili, Christmas'ın yanısıra, Mahatma Gandhi'nin doğum günü de resmî bayram olarak kutlanmaktadır.

Bunun haricinde Eyaletler arasında farklı resmi tatiller de mevcuttur.

Hindistan'da resmi, kurumların mesai saatleri 09.30-17.30 saatleri arasıdır. Bankalar ise 8.30-17.30 saatlerinde hizmet vermektedir. Her ayın ikinci ve dördüncü Cumartesi bankalar kapalıdır. 1., 3. ve varsa 5. Cumartesi günleri ise bankalar açıktır.

Alışveriş merkezleri genelde sabah saat 11.00'de açılıp akşam saat 10.00'da kapanmaktadır. Aynı şekilde genel olarak Hintliler işyerlerini saat 11.00'den önce açmamaktadır.

Yerel Saat

Hindistan saati ülkemizden 2,5 saat ilerdedir (UTC +5:30). Ülkede yaz ve kış saati uygulaması bulunmamaktadır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

İrtibat Bürosu/Temsilcilik Ofisi: Sadece irtibat aktiviteleri yürütürler. Temsilcilik ofisleri Hindistan'da hiç bir ticari faaliyette bulunamaz ve hiç bir gelir elde edemezler. Yalnızca Genel Merkez ve Hindistan'daki taraflar arasında iletişim kanalı olarak hareket edebilirler. Bu ofislerin harcamaları tamamıyla Hindistan'ın dışındaki Merkezden gelen yabancı para gönderilmesi ile karşılanmaktadır. Bu ofislerin rolleri mümkün olan pazar fırsatları hakkında bilgi toplamakla sınırlı olup, şirkete ve Hindistan'daki ileriye dönük müşterilerine bilgi sağlar.

RBI; İrtibat Ofisi/Temsilcilik Ofisinin aşağıda verilen faaliyetleri yapmasına izin verir:

- Hindistan'da Ana Şirket/Grup Şirketlerini Temsil Eder;
- Hindistan'dan/Hindistan'a ihracat veya ithalatın geliştirilmesini sağlar;
- Ana Şirket/Grup Şirketleri ile Hindistan'daki şirketler arasında teknik/finansal işbirliğini teşvik eder;
- Ana Şirket ve Hintli firmalar arasında iletişim kanalı olarak hareket eder;

İrtibat Ofisi/Temsilcilik Ofisinin kurulmasına başlangıçta 3 yıl için izin verilir ve Devlet tarafından kurulmasına izin verilen yetkili satıcı tarafından uzatılmasına izin verilebilir. Banka Dışındaki Finansal Şirketlerin ve inşaat ve geliştirme işindeki firmaların (altyapı geliştirme kuruluşları hariç) irtibat bürolarına uzatma verilmez. Geçerli sürenin sona ermesi üzerine bu işletmeler ya kapatılırlar ya da yürürlükteki DYY politikaları ile uyumlu olacak ortak yatırım veya bağlı ortaklık haline dönüştürülürler

Proje Ofisi: Yabancı şirketler Hindistan'da bir veya birden fazla Proje Ofisi açabilmektedir. Bu proje ofislerinin bir Hintli firma tarafından teminat altında olması, Hindistan'da bir proje yürütebilmek için kontrat yapılmış olması ve projenin doğrudan yurt dışındaki firma ya da ikili veya çok taraflı bir uluslararası finans şirketi tarafından finanse edilmesi ya da ihale alan firmanın vadeli kredisinin Hindistan'da bir banka veya kamu finans kuruluşu gibi yetkili merci tarafından onaylanmış olması gerekmektedir.

Yukarıdaki durumlarda RBI'dan ön onay alınmasına gerek yoktur. Ancak, bahse konu kriterler karşılanmıyor ise başvurunun onay için Hindistan Merkez Bankası'nın Mumbai'de bulunan Merkezine gönderilmesi gerekmektedir.

Şube: Hindistan dışında imalat veya ticari faaliyetlerde bulunan şirketlerin Hindistan'da şube ofislerini açmak için RBI'dan izin almaları gerekmektedir. Bu ofislerin ana firma/grup firmaları temsil etmesine izin verilir ve aşağıdaki faaliyetleri üstlenebilirler.

- Malların ihracat/ithalatı;
- Profesyonel ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi
- Ana şirketin iştigal konusu olan alanlarda araştırma yürütülmesi
- Hintli şirketler ve ana şirket arasında veya uluslararası şirketlerle grup şirketi arasındaki teknik ve mali işbirliğinin geliştirilmesi
- Ana şirketin temsil edilmesi ve Hindistan'da alım/satım ajansı şeklinde hareket edilmesi;

- Hindistan'da bilgi teknolojileri ve yazılımın geliştirilmesi konusunda hizmet verilmesi;
- Ana şirket/grup şirketleri tarafından tedarik edilen ürünlere teknik destek sağlanması;
- Yabancı Havayolu Şirketi/Denizcilik Şirketi
- Yabancı Bankalar

Şube Ofislerin Hindistan'da üretim veya imalat yapma faaliyetlerinin doğrudan veya dolaylı bir şekilde yürütülmesine veya perakende ticaret faaliyetlerine izin verilmemektedir. Şube ofisinden elde edilen karlar serbest bir biçimde ülkeden çıkarılabilmekte ancak uygulanabilir vergilerin ödemesine tabi tutulmaktadır.

Şirket Kurma Prosedürü

Hindistan'da yatırım yapacak firmalar, merkezi Mumbai'de bulunan Hindistan Merkez Bankası'ndan (RBI) izin almak kaydıyla şirket kurabilmekte ve irtibat ofisi, proje ofisi veya şube ofisi açabilmektedir.

- Yeni bir şirket kurulması Hindistan Şirketler Kanunu'na (Companies Act-2013) göre ortak yatırım veya tamamen sahip olunan bağlı ortaklık şeklinde olmakta veya Sınırlı Sorumlu Ortaklık Yasası (Limited Liability Partnership Act) altında sınırlı sorumlu ortaklık şeklinde gerçekleştirilmektedir.
- Hindistan'da iş yeri açmayı planlayan yabancı bir şirketin üstleneceği aktivitelere Hindistan'ın Kambiyo Kanunu (Foreign Exchange Management Act - FEMA) düzenlemelerine göre izin verilmektedir.
- Yüzde Yüz Yabancı sermayeli Firma: Yabancı bir firma Hindistan'da faaliyet göstermek için yüzde yüz yabancı sermayeli bir firma kurabilir. Böyle bir firma, %100 yabancı hisseli olmasına rağmen, bir Hint şirketi gibi muamele görür. Limited şirketler için en az iki ortak, anonim şirketler için ise en az 7 ortak şartı bulunmaktadır. Ayrıca Hindistan Şirketler Kanunu'na göre kurulacak şirketin en az bir yöneticisinin Hindistan'da toplam 182 günden az olmamak kaydıyla ikamet etme zorunluluğu bulunmaktadır. Ayrıca firmanın yanı sıra şirket yetkilisinin de Hindistan'da vergi kayıt numaralarının (Permanent Account Number-PAN ve Tax Deduction and Collection Account Number-TAN) bulunması gerekmektedir.

Sigorta

Sosyal güvenlik[23] konusunda Employees' State Insurance Corporation (ESIC)[24] sistemi dahilinde sosyal güvenlik primi olarak stopaj yoluyla işveren tarafından tahsil edilmek suretiyle ilgili kuruluşa yatırılan primlerin haricinde şirketlerin herhangi bir ödemeleri bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı, sağlık sigortası vb. gibi bütün hususlar ESIC mevzuatı çerçevesinde düzenlenmektedir.

İşverenlerin işçilere yönelik yükümlülükleri, öncelikle maddi haklarının her ayın belirli bir tarihine (işçi sayısına bağlı olarak genellikle her ayın 7'si veya 10'u) kadar gecikmeksizin ödenmesi ve devlet tarafından belirlenen iş ve işyeri güvenliği ve sağlığı konularında mevzuata uygun işlem yapılmasıdır. Diğer hususlar işçi ile işveren arasında yapılacak özel hukuk sözleşmeleri ile ihtiyaca ve karşılıklı mutabakata göre belirlenmektedir. İşyerindeki işçiler bir

[23] https://labour.gov.in/social-security
[24] http://www.esic.nic.in/

sendikaya bağlı olarak çalışıyorlarsa bu durumda karşılıklı sorumluluklar işçi sendikası ile işveren arasındaki müzakereye göre belirlenmektedir. Sendikaya üyelik konusu tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Bu husus da tamamen işverenle işçiler arasında varılacak mutabakata bağlı olarak belirlenen bir hususdur.

Hindistan'da kalış süresi 90 günü aşmayan yabancılar vergiden muaf tutulabilirler veya kalınan gün sayısına göre Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması çerçevesinde değerlendirilir. Hindistan pasaportuna sahip olmayan yabancı uyruklular, Hindistan sosyal güvenlik sistemine iştirak ettikleri takdirde Uluslararası Çalışan statüsünde değerlendirilmektedir. Çalışan zamanını başka bir ülkede geçiriyorsa her iki ülke sosyal güvenlik sistemine de katkıda bulunmak zorunda kalabilir. Ancak, iki ülke arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması bulunuyorsa sadece bir ülkede ödeme yapması yeterlidir.

Çalışan ve işveren için sosyal güvenlik katkı miktarları aşağıda verilmektedir.

	Çalışan Katkısı (%)	**İşveren Katkısı (%)**
Çalışan Yardım Sandığı	12	3,67
Çalışan Emekli Programı	0	8,33
Çalışanın bağlı olduğu sigorta mevduatı	0	0,5
Çalışan Yardım Sandığı İdari ücretleri	0	1,1
Çalışanın bağlı olduğu sigorta mevduatı ücretleri	0	0,01

Bankacılık Mevzuatı

Hindistan Bankacılık Sektörü, 1934 tarihli Hindistan Merkez Bankası Kanunu (RBI Act) ve 1949 tarihli Bankacılık Düzenleme Kanunu (BR Act) çerçevesinde, Hindistan Merkez Bankası (RBI) tarafından düzenlenmektedir. Bu çerçevede Hindistan Merkez Bankası çeşitli yönergeler, tebliğle ve politikalar yoluyla bankacılık sektörünü düzenlemektedir. Buna ilaveten, yabancı para işlemleri de 1999 tarihli Hindistan Kambiyo Kanunu (FEMA) çerçevesinde düzenlenmektedir.

Hindistan'da 21 özel, 12 kamu bankası olmak üzere toplam 33 ticari banka, 12 adet küçük finans bankası, 43 adet bölgesel kırsal banka, 6 adet on-line ödeme sistemi, 4 adet finansal kurum ve 45 adet yabancı banka şubesi bulunmaktadır.

Vizeler

Hindistan, diplomatik pasaport dışında ülkemiz vatandaşlarına vize uygulamaktadır. Firmalarımıza Hindistan'a girişlerinde 3 ya da 6 ay gibi kısa süreli ve tek girişli vizeler verilmektedir.

Öte yandan vize kanunu çerçevesinde Hindistan'da çalışan/ikamet eden yabancı işçi ve işverenlere yönelik çalışma vizeleri genelde bir yıl ve veya kontrat süresine göre Türkiye'den verilmekte olup, söz konusu vize Hindistan'da uzatılabilmektedir.

Kaynak: T.C. Yeni Delhi Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği